

Conversa amb Enric Casassas i Josep Lluís Carod Rovira

“L'UCE és una universitat lliure”

La Universitat Catalana d'Estiu ha arribat a la XXIII edició confirmant el seu tarannà acadèmic i alhora, com la defineixen els organitzadors, el seu caràcter "popular i lliure". El seus dos màxims responsables exposen les virtuts i les dificultats de la institució.

Un any més el Liceu Renouvier de Prada de Conflent ha acollit la Universitat Catalana d'Estiu. Enguany ha fet el ple i l'històric Liceu comença a tornar-se petit. Però l'escenari de Catalunya Nord és irrenunciable per continuar endavant el projecte de l'UCE, una universitat amb un prestigi acadèmic normalitzat —o tan millorable com el país doni de si— i amb una relació amb les administracions que comença normalitzar-se, superant l'oblit conscient a què havia estat sotmesa. Sobre tot això i alguna cosa més hem parlat al pati del Liceu amb Enric Casassas, president de l'Equip Rector, i Josep Lluís Carod Rovira, vice-president del mateix Equip, que per alguns són el passat i el futur de l'UCE, respectivament.

—Després de XXIII edicions, ¿en quin moment es troba la Universitat Catalana d'Estiu?

E. CASASSAS: Aquesta universitat, al llarg de les seves edicions, s'ha anat consolidant com institució operativa dins el camp general de la cultura catalana i com a ens d'afirmació del sentiment nacional català. Després d'uns primers anys en què l'UCE tenia un objectiu de resistència antifranquista, quan això es va acabar es va plantejar una crisi d'identitat de la universitat, entre els anys 76 i 77, sobre si calia que continués, crisi que no se superà fins a la creació del Patronat actual, que dóna solidesa a la institució. En els últims anys hem anat augmentant el grau de credibilitat de tal manera que avui no es pot parlar de cultura catalana sense tenir present l'aportació positiva de l'UCE.

J.L. CAROD: No és cap immodèstia nostra afirmar que l'existència de l'UCE és la millor demostració de la cultura nacional catalana com a cultura independent. Quan diem independent volem dir que la principal característica d'aquesta universitat és que neix, subsisteix i es consolida independentment de la situació política a l'estat espanyol o a l'estat francès. No és pas

"No haver aconseguit encara una penetració real en el teixit social nord-català és el que més ens dol

el resultat de la dinàmica política i menys encara de la contribució institucional. Independentment dels estats, la cultura catalana té a través de la universitat la seva pròpia expressió nacional universitària.

—I enguany, ¿quin balanç concret se'n pot fer?

E. CASASSAS: L'edició d'enguany té unes característiques noves, fruit de la línia que hem pres aquests darrers anys. Hem incrementat les activitats de ciències, amb sessions d'informàtica que es poden con-

siderar com a novetat a Europa. Per altra banda, els cursos que fa un parell d'anys vam iniciar en col·laboració amb les universitats dels Països Catalans, alguns ja tenen validesa acadèmica, com és el cas del de la Universitat de les Illes. Un tercer aspecte nou és la importància creixent que tenen les reunions científiques, professionals o tècniques que fem. Aquí nosaltres actuem d'amfitrions, rebent institucions alienes que organitzen aquí el seu congrés.

—*I l'esponsorització de les empreses privades, ¿com s'ha aconseguit?*

J. L. CAROD: Aquesta és una altra novetat importantíssima per nosaltres. L'entrada tan seriosa i tan generosa de l'empresa privada vol dir que la universitat es consolida i es va obrint.

E. CASASSAS: Nosaltres no hem anat a demanar diners. A partir de la idea de fer un curs d'informàtica, vam contactar amb la casa Apple i van decidir d'ajudar-nos cedint-nos deu ordinadors i dues impresores.

—*¿L'atorgament de validesa acadèmi-*

alumnas. L'UCE és una universitat lliure; si a l'alumne no l'interessa el tema pot marxar, però les classes són plenes cada dia.

—*¿Altres universitats amb suport més important, com la Menéndez y Pelayo o la Complutense, influeixen la política de gestió de l'UCE?*

E. CASASSAS: No. Els pressupostos d'aquestes universitats no tenen res a veure amb el nostre. Ni tampoc és la nostra intenció de fer activitats de lluitament.

J.L. CAROD: A més l'UCE obeeix a una dinàmica nacional absolutament diferent.

cara no hem arribat a les quantitats a què aspirem. La Diputació de Barcelona ha multiplicat per cinc el que ens donava, i l'Ajuntament també ha incrementat la seva contribució. Les institucions franceses també. Malgrat això, encara no n'hi ha prou, perquè necessitem més personal d'organització i pagar millor els conferencians. De tota manera el gest de l'any passat es pot dir que ha donat els seus fruits, hem incrementat el pressupost en un 50 per cent; hem passat de 27 milions a 41. Això justifica que no pleguem.

—*No hi ha dimissions però vostè, doctor Casassas, plega.*

E. CASASSAS: Aquesta és una altra qüestió que no té res a veure amb dificultats econòmiques ni amb problemes de gestió, sinó perquè ja tinc edat de jubilar-me. A més jo vaig acceptar el càrrec per un any i ja n'hi he posats uns quants. L'UCE és una institució amb dinàmica jove que ha de ser portada per gent jove.

—*¿I com quedarà la successió?*

J.L. CAROD: Aquesta és una qüestió que depèn del Patronat de la universitat i que es decidirà en una reunió que es fa al mes d'octubre o novembre. De moment no hi ha res de decidit.

—*Una altra assignatura pendent després de XXIII edicions és la integració de la universitat en el teixit socio-cultural de la Catalunya Nord. ¿És un problema?*

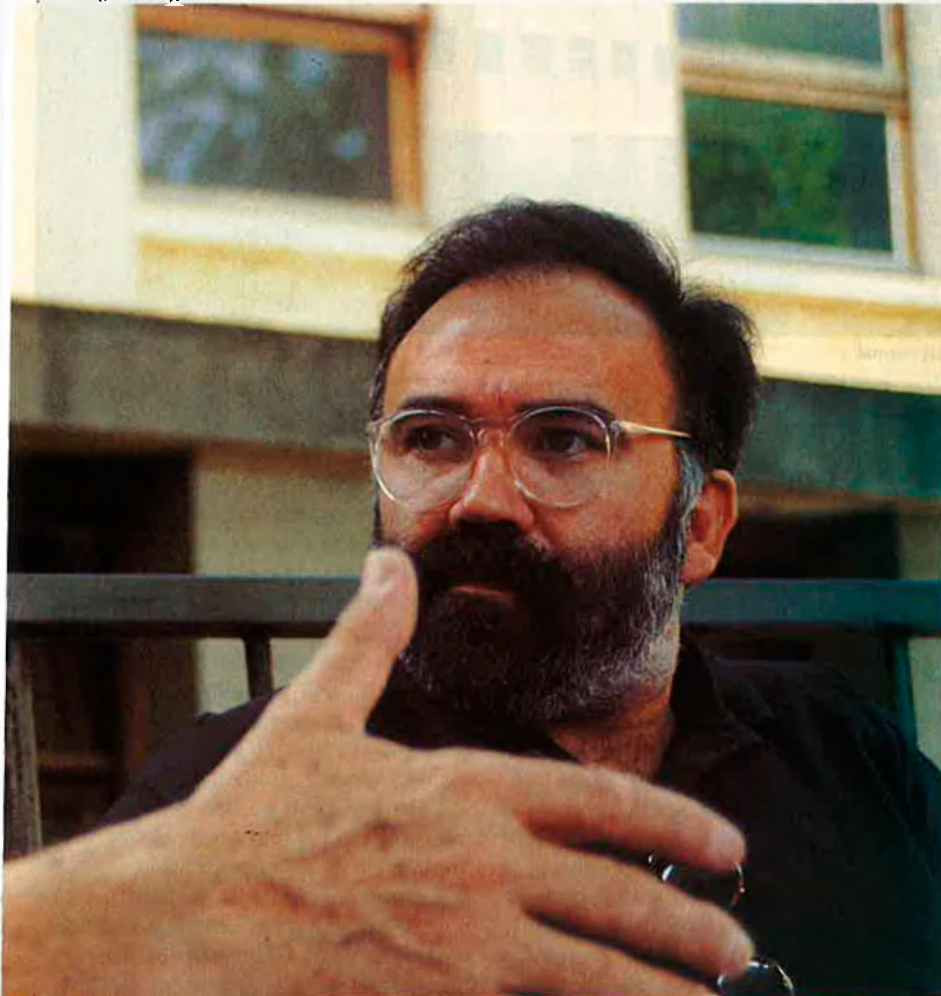
J.L. CAROD: No haver aconseguit encara una penetració real en el teixit social nord-català és el que més ens dol moralment. Tot i això, s'ha avançat i s'ha aconseguit de tenir-hi algunes implicacions. És l'assignatura pendent més important, però treballem per obtenir que l'UCE no sigui vista com una institució del sud que ve aquí, sinó com una cosa pròpia en què participa gent de tot el país.

—*En altres ocasions s'havia parlat de fer activitats descentralitzades pels pobles del Conflent per facilitar la integració. ¿Això ha quedat enlaira?*

E. CASASSAS: Sí. Per poder-ho fer necessitem l'increment de pressupost que dèiem abans. No podem muntar aquesta penetració als pobles a base que paguin ells. Ho tenim en cartera. De totes maneres continuem tractant problemes directes de la zona, com la regionalització i la descentralització de l'estat francès o la immigració no europea; hi ha professors nord-catalans; enguany hem augmentat el nombre de matriculats de Catalunya Nord, i tenim les portes obertes perquè hi entri tothom. Anem a poc a poc però progressem.

—*¿Quin futur té l'UCE?*

E. CASASSAS: ¿I quin futur té Catalunya?

moralment".

JOAN MARI

ca a determinats seminaris d'investigació, prestígia i normalitza l'UCE?

E. CASASSAS: Això del prestígia, ningú sap on va, ningú no en té la mesura. L'UCE fa feina; cada any més i de més qualitat. Enguany el Departament d'Ensenyament ens ha assignat el doble que no l'any passat, de 3 a 6 milions. Això només pot ser per l'increment de prestígia. Per mi, però, l'autèntic prestígia el dona la solidesa dels cursos, que abracen un ampli ventall de temes, i que són seguits fidelment pels

Hi ha una dinàmica nacional cultural pròpia en la societat catalana, que no té grans punts de coincidència amb els factors a què obeeixen aquestes universitats.

—*L'any passat l'equip rector va anunciar que dimitiria si les institucions no incrementaven el pressupost de l'UCE. Enguany vostès continuen aquí...*

E. CASASSAS: En comparació amb anys anteriors, hem vist en les institucions un canvi d'actitud, com el cas esmentat del Departament d'Ensenyament, tot i que en-

"No tenim un país normal ni aquesta és una Universitat normal".

JOAN MARI

¿Quin futur tenen els Països Catalans?

—Doncs per on ha de continuar la universitat en el futur?

E. CASASSAS: La línia que seguim des de fa uns anys porta a una universitat catalana, independent, crítica i popular per aconseguir unes finalitats acadèmiques i unes finalitats de lleure. I cada any ens hi acostem una mica més i penso que per aquí hem de continuar.

—¿Universitat normal en un país normal?

E. CASASSAS: No tenim un país normal ni aquesta és una universitat normal. Tu fas l'inventari d'Universitats d'estiu d'Espanya, de França o d'on sigui i no en trobaràs cap que s'assembli a aquesta. Aquesta és una universitat d'estiu heterodoxa, diferent, perquè no estem en un país normal.

J.L. CAROD: Fins i tot, encara que ho arribéssim a ser, seria enormement positiu per al país, per a la seva higiene democràtica, que en el cas hipotètic en un futur no llunyà el país entrés en vies d'això que se'n diu normalitat institucional, com tenen altres països a Europa, l'UCE continués realitzant-se. Prada ja forma part del nostre patrimoni cultural, i podria conservar, tot i haver normalitzat l'aspecte nacional, el seu caràcter crític, independent i popular.

Univers Bertrana
Pere Martí

Prada, més que una Universitat

La Universitat Catalana d'Estiu, com moltes altres coses en aquest país, és més que una institució acadèmica. Nascuda a l'aixopluc de les eferescències revolucionàries del maig del 68, Prada manté encara el seu caràcter rebel que n'ha fet ser un fòrum incòmode per a molts. L'UCE ha actuat molts cops de consciència crítica estival del país, ha reivindicat des de les seves aules molts dels llençols perduts per la gestió pragmàtica de les nostres institucions i ha acollit al seu si veus dissidents. Carod Rovira, al voltant del qual s'ha especulat en aquesta última edició sobre la possibilitat que esdevingui el nou rector, té una frase per definir l'UCE: "Escola de llibertat, escola de democràcia, escola de convivència". I tot això acompanyat de la competitivitat acadèmica que una universitat requereix.

Una altra especialitat de la casa és homenatjar persones de llarga trajectòria nacionalista que sovint no han rebut l'atenció que mereixen, o perquè no formen part del *establishment* vigent, o perquè han estat marginades de la memòria pública, conscientment o no. Si l'any passat tocà el torn a Josep Benet, enguany ha estat homenatjat Avel·lí Artís Gener "Tísner". El *pirata nacional de Catalunya*, tal com el caracteritzaven

afectuosament uns cartells espontanis, va rebre un calorós i emotiu homenatge d'alumnes i professors assistents. A la taula l'acompanyaven Maria Antònia Oliver, Josep M. Pujol, Celdoni Fonoll i Isabel Clara Simó, que destacaren la importància de la seva obra literària, el seu civisme, la seva bonhomia i el seu patriotisme. Concretament, Clara Simó explicà que si Tísner no havia rebut un homenatge abans es devia a tres factors: "El seu testimoni polític, molest per a molts, el seu explícit nacionalisme, i el seu tarannà divertit i poc elitista". Sobre la seva obra, l'escriptora d'Alcoi destacà la seva emotivitat i el seu magistral sentit de la llengua. L'homenatjat poca cosa més pogué afegir. Es mostrà colpit i emocionat per l'acte, i sense perdre la ironia que el caracteritza, afirmà que: "Us voldria estalviar l'espectacle de veure'm plorar amb un sol ull". Però no fou possible. Les llàgrimes feren acte de presència a la cloenda de l'acte, que s'acabà amb un "visca Catalunya lliure" de l'escriptor, corejat pels assistents, i el cant dels Segadors.

Enric Casassas diu que Prada acompanya el paper de "vàlvula que permet manifestar opinions discordants". És molt més que això.

Pere Martí